

Важно задължение на мъжа е да наблюдава спазването на правилата от жена му. А едно от легитимните средства срещу нарушаването е боят. Винаги един мъж има за какво да набие жена си. Според традиционния ромски модел се смята, че силата и авторитетът се устояват с бой. Правото винаги е на мъжката страна. Ако мъжът не може да наложи влиянието си в семейството, той със сигурност ще го загуби и в общността.

Съществен елемент в джендър отношенията в общността е *избягване на публичното общуване между мъже и жени от различни семейства*. Оформят се мъжки и женски групи, които контактуват помежду си. Спазването на тези традиционни норми в публичното

пространство особено ярко се проявява по време на празниците и на традиционните групови срещи.

На празник всеки си знае мястото от край време. На трапезата мъжете и жените сядат разделени. В началото на ХХ век, когато гребенарите празнуват Богородица „след като свършихме с яденето в едната палатка отидохме на гости в друга, но жените не сядаха да се хранят с нас“ (Petulengro 1915-16: 32-33). „В Русчук (дн. Русе – б.а.) бяха кръщавали бебе и естествено бяхме поканени на празненството... Ние се оказахме първите гости..., но скоро дойдоха и другите. Жените, сред които бе и красивата млада жена на Милано (шерибашията на циганите от Русчук), седяха близо до вратата и ядоха отделно“ (Макфий 2007: 137).

И днес, когато има сватба или празник в ромската махала, може да се види това разделение на трапезата. Например при фичерите от Старозагорско в неделя е „мъжката“ сватба. След обиколката на квартала, когато стигнат мястото за „същинската сватба“ или това е наредената вече трапеза, първи заемат местата си гостите. Жените и мъжете сядат отделно.

Вглеждайки се внимателно в пъстрото море от тракийски калайджии на традиционните им годишни срещи на Тодоровден и Цветница край с. Могила, Старозагорско, също се забелязва половото разделение. Жените, заедно с децата и младите, оформят отделни групи от тези на мъжете. А на провеждащите се в близост Тодоровденски кушии